MEDEDELINGEN

HEEMKRING OKEGEM

33ste Jaargang, 2008, nr. 3
VERSCHIJNT DRIEMAANDELIJKS
Afgiftekantoor Ninove 1
3e trimester 2008

BESTUURSLEDEN

Voorzitter: Herman Van Isterdael, Idevoordelaan 27, Okegem (054/32.23.02)
Secretaris: Patrick Praet, Kievitlaan 25, Ninove (054/32.71.58)
Penningmeester: André Segers, Bievegemstraat 18, Roosdaal (054/33.65.68)
Bestuursleden:
Jozef Van der Speeten, Guldenboom 12, Okegem (054/33.55.75)
Godelieve De Deyn, Kouterbaan 34, Okegem (054/33.48.70)
Herman Brantegem, Hazeleerstraat 24, Okegem (053/68.04.51)

Ere-penningmeester
Suzanne Van der Speeten

Uitgegeven met de steun van het stadsbestuur van Ninove (75 euro).

Verantwoordelijke uitgever: Herman Van Isterdael Idevoordelaan 27, 9400 Okegem-Ninove
Elke auteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.

Een jaarabonnement op Mededelingen Heemkring Okegem kost amper 4 Euro. Erelid wordt men vanaf 6 Euro. Lid worden kan door de som te storten op rekeningnummer **850-8193434-36** van Heemkring Okegem.

Voorzijde: Het nieuwe monument van Okegem

Cen... ...liotheek

OORLOGSHERINNERINGEN

door Astrid Ancaer

Astrid Ancaer zag het levenslicht te Okegem op 4 juni 1928. Toen de oorlog 1940-1945 uitbrak was ze 12 jaar. Ze herinnert zich nog goed hoe de oorlog voor haar en haar familie verliep. Haar ervaringen en herinneringen aan de gebeurtenissen tracht zij zo nauwkeurig mogelijk weer te geven in volgend verhaal.

Ik herinner me nog goed dat enkele dagen na mijn Plechtige Communie, dat was op 5 mei 1940[1], moeder me vertelde dat het Duitse leger België binnengevallen was. Enkele dagen later vestigden zich Engelse soldaten in de fabriek aan de Dender en op een zeker ogenblik waren wij verplicht enkele soldaten in huis te nemen. Zij kwamen vooraf een kijkje nemen en schreven op de voorgevel van ons huis het aantal te logeren soldaten op.

Na een derde verwittiging om ons huis te verlaten besloten vader en moeder te vertrekken. De familie Pauwels, die in die tijd in de kantfabriek woonden, vertrokken samen met ons op de vlucht. Vader had in die tijd een kruiwagen met houten armen waar men planken kon inschuiven om een bak te vormen. Moeder kon de druk niet aan en was ziek. Ze nam plaats in de kruiwagen waar vader wat stro ingelegd had. Mijn jongste zuster was amper drie jaar oud en kon nog niet zo goed stappen. Vader had op de armen vooraan een plank gelegd waar ze zich kon neerzetten. De kruiwagen was verder gevuld met zoveel mogelijk voedingswaren uit onze voedingswinkel.

---

[1] Vanaf 1939 was de Plechtige Communie op de zesde zondag na Pasen. Voordien was het op Passiezondag 14 dagen voor Pasen.

Ik herinner me nog goed dat er voor het hof van Van Holder een grote platte wagen klaar stond om te vertrekken en dat Marieke Van Isterdael daarop plaats genomen had met haar wiegje. Ze was pas bevallen van haar zoon Philemon. Aan de overweg van de Kattestraat kwamen we Benoît Vernaillen tegen die zijn koeien naar de weide bracht langs de spoorweg. Benoît sprak ons aan met de woorden die mij altijd bijgebleven zijn

- Wel ga je ook vertrekken? waarop moeder antwoordde "We zijn verplicht". Hij antwoordde daarop: "Ik vertrek in elk geval niet, ik kan thuis ook sterven".

We gingen verder richting Denderhoutem langs de "Kipsteek"[2] en zochten onderdak op de Dries bij een neef van moeder. Het was een café (bij Spenne) en beenhouwerij. Tijdens ons verblijf plaatsten de Engelsen een kanon achter de woning. 's Nachts schuilden we in de kelder tussen de bierbakken en vulden onze tijd met bidden. In die tijd hadden de mensen nog een paternoster bij. Moeder vroeg aan vader om toch eens naar huis een kijkje te gaan nemen want we hadden grote en kleine schapen lopen op onze weide. Eens in de Kipsteek aangekomen mocht hij niet verder. Na lang "palaberen" (uitleggen, uitpraten) en het voorleggen van zijn identiteitskaart mocht hij verder richting Okegem

In Okegem was ondertussen het kwaad reeds geschied. Verscheidene mensen waren vermoord. Benoît Vernaillen die klaveren maaide op zijn veld was doodgeschoten, zijn zoon

---

[2] Kipsteeek is de naam van een beek die de vallei volgt en plots door de vlakte snijdt om langs een andere helling in een andere richting te lopen op Ninoofs grondgebied. Vanuit Okegem bereikte men de Kipsteek als men de Aalstersesteenweg overstak en zo langs een veldwegel de beek bereikte en verder in Denderhoutem uitkwam. H. Van Gassen geeft in zijn Geschiedenis van Ninove, deel 1 p. 15 de woordverklaring van Kipsteek. Kip = kerf, insnijding door de vlakte - steek = doorsteek

Frans is daar aan de dood ontsnapt. De Vriendt Alfons die met zijn negen kinderen in de kelder zat werd vermoord. Verder lieten Theofiel De Beenhouwer en Petrus Van Hautem het leven[3].

Mijn zus die gehuwd was en haar toevlucht had gezocht bij haar schoonouders te Voorde was ondertussen eveneens te Okegem weergekeerd. Ze woonde in de Fonteinstraat. Vader kwam met het verschrikkelijke nieuws terug in Denderhoutem en we besloten verder door de velden richting Oudenaarde te gaan. Met dekens op onze rug kwamen we aan te Leupegem. Omdat moeder ziek was mochten wij overnachten in de schuur van een boerderij. We sliepen in het stro en konden er brood en melk kopen. We konden er amper twee dagen logeren omdat hun familie die uit Limburg gevlucht was daar aankwam. We zochten verder naar onderdak en zo kwamen we terecht in een andere boerderij. We mochten er overnachten in de kelder van een lemen bijgebouwtje waar ze hun ploegen in stalden. Met elf mensen sliepen we op de grond op stro. Er was slechts een klein venstertje van amper 50 cm hoog. De mannen hadden allerhande balken aangebracht om de kelder te ondersteunen. 's Nachts begonnen de kanonnen te schieten en wanneer we door het kleine keldergat keken zagen we niets anders dan vuur. We hoorden de obussen over ons 'zjoeven'. 's Morgens wilden we de deur openen maar die zat vast. De obussen hadden heel wat grond tegen de deur geslingerd.

Twee dagen nadien zijn we terug huiswaarts gekeerd. Langs de Oudenaardsesteenweg lagen koeien en paarden dood in de wei. In de grachten lagen een groot aantal fietsen. Onze

---

[3] VAN DER SPEETEN Jozef, *Okegem en Okegemnaars in W.O.II. de Oorlogsslachtoffers*, in: *Mededelingen Heemkring Okegem*, 16e jaargang 1991, nr. 1.

terugtocht verliep tussen oprukkende soldaten. Op hun auto's waren allerhande buitgemaakte zaken bevestigd zoals radio's, poppen, enz.

In Voorde gekomen bleven moeder en mijn kleine zus bij de schoonouders van mijn oudere zus logeren. Eens thuis aangekomen vonden we in ons huis een echte verwoesting. De matrassen waren met flessen olie, azijn, stroop overgoten. De winkel was geplunderd. Het zout uit de houten bakken en de klompen waren verdwenen, de ruiten waren stuk. We hebben later geen enkele frank schadevergoeding gekregen.

Tijdens de oorlog hebben we nooit honger geleden. We hadden schapen waarvan we de melk boterden en verder bewerkten we land. We konden regelmatig een varken slachten. Toen de aardappelen gerooid dienden te worden was ons veld in één nacht gedeeltelijk geplunderd. Vader besloot dan maar iedere nacht met onze hond een kijkje te gaan nemen. Op een zekere nacht betrapte hij de dieven en onze hond was zo fel te keer gegaan dat vader thuis kwam met een mouw die de hond uit een vest gebeten had en een schoen.
Nadat de aardappelen gerooid waren kwamen veel mensen met hun kinderen 'knollen' dit was met de voeten in de aarde woelen in de hoop nog enkele aardappelen te vinden. Het waren meestal mensen die geen grond bewerkten. Ze hadden het hard te verduren want de aardappelen waren schaars en bijna niet te betalen.

Wanneer het graan geoogst was ging vader naar Iddergem om het te laten malen. Een attest van het gemeentebestuur was daarvoor nodig. Bij Maria van Melle bakten we ons brood en Jef Pauwels hielp ons hierbij.

Al de resten in de winkels werden opgekocht. Iedereen wou wat voorraad. De leveranciers Ruyseveld en Asscherickx uit Denderleeuw bevoorraadden de winkels niet meer. Als winkelier was men verplicht de goederen met kar af te halen. Noodgedwongen moesten we onze winkel sluiten en de

rantsoenering kwam in voege. Met zegels konden we brood, suiker en boter aanschaffen. Bij Finneken van Wieze was het aanschuiven geblazen. Ze had een voedingswinkel op de hoek Kouterbaan en Dorp.

Tijdens de gure winter 1941-1942 waren de kolen gerantsoeneerd en kregen we 'slam', dit was een kolenstof met water gemengd. Met veel hout kregen we het in brand.
De rantsoeneringskolen kwamen toe in het station waar Victor Nuyts en Dominique De Boitselier ze wogen en in zakken vulden. Er bleef altijd wat gruis en een kooltje liggen. De mensen kropen over de afsluiting om met een schopje en emmertje de resterende kolen op te scheppen. Dat gebeurde in het donker want de stationschef was er razend kwaad voor.

Op school begon de armoede ook door te wegen bij sommige kinderen. Op een dag had ik een boterham met hesp bij en Juliaken Van der Speeten (van Brierens) vertelde me dat ze nog niet gegeten had. Ik gaf haar mijn boterham en ze nam er het vlees van tussen en zei dat de hesp voor haar vader was. We kregen iedere dag soep aangeboden, die verdeeld werd door Henri Vernaillen en zijn broer. De soep werd verdeeld in een grote ketel en wij moesten in de rij gaan staan met ons 'kroesken' in de hand.

In de 'hoogste' klas leerde de zuster ons koken maar er waren geen benodigdheden. Ieder kind bracht wat mee, sommige twee aardappelen andere wat smout of bloem.
De kolen voor de verwarming waren ook schaars in de klassen. Bij De Roose vulden we zakken met schavelingen om de kachels te ontsteken. Schoenen waren nauwelijks te krijgen. Maurice Chiau maakte mij van twee lederen handtassen een paar schoenen. Hij had ze zwart geverfd. Ze zaten lekker en ik heb ze gans de oorlog gedragen.
Van koffie was er geen sprake. We dronken 'malt', dit was gebrande gerst. Ons vader oogstte cichoreiwortels die naar de peeënbranderij gebracht werden bij D'Haeseleers in de

Fonteinstraat. De rook van het branden bleef in de straat hangen en de geur was soms ondraaglijk.

Ik herinner me nog goed dat de kinderen op straat een liedje zongen toen Marcel Pedé[4] sneuvelde aan het Oostfront.

Had Marcel Pedé naar Rusland niet gegaan.
Had hij Belg gebleven dan had hij nog bestaan.
Nu ligt hij ginder in sneeuw en ijs.
Zo ver van huis met zijn Duits lijf.

Toen ik te Okegem de laagste klassen beëindigd had volgde ik lessen in de landbouwschool te Pamel. Ik was er bevriend met Maria Van Linthout. Ze hadden een omvangrijke oppervlakte beplant met rode bessen en stekelbessen. Ik kon er helpen plukken voor 50 fr. in de week. Op een bepaald ogenblik gingen we samen naar de kermis te Pamel. Ik was er getuige dat de jonge mannen opgepakt werden door de Gestapo. Er was een vader die zijn jongen zag vertrekken. Hij riep dat hij hem nodig had om op het veld te werken maar tevergeefs.

Er was 's avonds bal in de zaal bij Fever. De Gestapo viel er ook binnen. De jonge mannen sprongen uit de vensters en vluchtten de velden in. Het was de Gestapo van Appelterre, de 'kletters' genaamd. Eén van hen is later doodgeschoten.
Mijn zussen die in de Louisalaan te Brussel werkten waren eveneens bedreigd. Er mocht maar één meisje werken in een gezin. De anderen waren verplicht naar Duitsland te gaan

---

[4] Marcel Pedé was de zoon van Jozef en Victorina Rijdant. Zij woonden in de Fonteinstraat. Volgens de tekst van het bidprentje werd hij geboren te Liedekerke op 17 september 1919 en is hij gevallen aan het Oostfront op 4 december 1941 als soldaat van het Vlaams Legioen voor vrijwaring van het geloof in ons kristelijk Vlaanderen.

werken. Om daar aan te ontsnappen is mijn zus terug in Okegem komen wonen.

Mijn oudste zus Valentine woonde te Merksem. Het was er levensgevaarlijk. Ze was in verwachting en is bij ons thuis komen inwonen. Ze is bevallen te Ninove maar haar kindje heeft maar drie maanden geleefd. Het was het zoveelste slachtoffertje van de oorlog.

In het jaar 1942-1943 hoorde mijn moeder 's avonds beweging rond ons huis. Een vrouw stond op de uitkijk en een paar mannen kwamen bij haar en vertelden dat het een zware karwei geweest was, maar het was voor het vaderland. Ze kwamen uit Eversem vertelde moeder ons 's morgens. Dezelfde dag las de veldwachter op de grote steen voor de kerkhofmuur het bericht voor dat er in de nacht van zaterdag op zondag een goederentrein ontspoord was[5]. Een heel eskadron van het Duitse leger met hun oorlogsmateriaal lag in de bossen. Er waren veel gewonden. Ik ben een kijkje gaan nemen. De mensen waren bang voor de sancties die er zouden getroffen worden maar gelukkig is het zo ver niet gekomen.

Op Ledeberg te Pamel hadden de Duitsers luchtafweergeschut geplaatst. Iedere maal toen ze schoten naar de vliegtuigen was er een grote vlek te zien in de lucht. De brokstukken kwamen tot op onze koer terecht. We waren bang. Patrice De Schepper reed iedere dag 's middags voorbij ons huis om thuis te gaan eten. Op een bepaalde dag sprong hij van zijn fiets, wierp hem tegen de zijgevel van ons huis en stormde langs de achterdeur binnen. Bevend van schrik riep hij "Waar is de kelder?", waarop vader de valdeur van onze kelder opendeed. Hij vluchtte de kelder in en riep waarom wij niet kwamen.

---

[5] *Wapen- en munitietrein gesaboteerd door het verzet*, in: *Mededelingen Heemkring Okegem*, 30ste jaargang, 2005, p. 46-47.

Vader, die De Schepper kende, ze hadden namelijk samen school gelopen te Pamel, antwoordde: "Heb je zo veel kwaad uitgericht, dat ge bang zijt van sterven?" Dat zinde Patrice niet.

Op een morgen kregen we controleurs over de vloer. We waren tot tweemaal aangeklaagd voor sluikslachting. Ze keerden heel ons huis ondersteboven. Ze inspecteerden ook de houten kuip met pekel waarin het varken had gelegen dat we met een vergunning geslacht hadden. Moeder zei dat al wat er in lag voor hen was. Er lag nog enkel een grote steen in de kuip die het vlees op zijn plaats moest houden.

Toen de oorlog eindigde kwam de Witte Brigade buiten. Sommige leden hebben wraak genomen op mensen die anderen getergd hadden. Ik was toeschouwer toen het haar van twee vrouwen werd afgesneden en er meubelen werden verbrand op het dorp.

DUBBEL JUBILEUM PASTOOR ALFONS CALLEBAUT

door Chris Van der Perre

Okegem viert graag en goed, dat is geweten. Op zondag 6 juli laatstleden hadden we alweer een "lijdend voorwerp" en twee redenen: E. H. Alfons Callebaut werd veertig jaar geleden tot priester gewijd - en hij is al 20 jaar pastoor van Okegem. Daar zouden we "nog ne keer voor buitenkomen".

Kerk- en parochieraad speelden organiserend comité. Een feestvoormiddag in elkaar steken was niet zo moeilijk, dachten we. "Wè verzergen d'oeëmes en achteraf es ter een goei ressepse." Maar daar kwam wel een en ander bij kijken... De familie van de pastoor, alle Okegemnaars, de kerk- en de parochieraad van Lebeke, enkele Melle- en een paar Gentenaars, het stadsbestuur van Groot-Ninove, de firma's die aan de restauratie van de kerk hadden meegewerkt, studiegenoten en vrienden: ze werden allemaal persoonlijk uitgenodigd voor de festiviteiten van voornoemde dag.

De weergoden waren ons genadig, die zondagmorgen. De halfnegen-feestklokken konden ver worden gehoord. De lange pauselijke vlag boven het Sint-Antoniusbeeld in de kerkgevel krulde bij ondeugende windvlagen wèl telkens zijn tenen, maar hij werd gezién. Mooie crèmekleurige en groene bloemversieringen op en rond het altaar verraadden uren werk van onze parochiale bloemenschiksters. Keurig verzorgde misboekjes werden vriendelijk aan iedere kerkganger uitgereikt.

Toen pastoor Callabaut met deken Bekaert van Ninove en met pater Ben, definitief terug uit Zuid-Afrika en nu monnik in Steenbrugge, plechtig langs de hoofdingang de kerk binnenstapten, was de middenbeuk goed volgelopen.

In de eucharistieviering werd dapper meegebeden en- gezongen met het parochiaal koor. De oudere aanwezigen kenden het Gregoriaans nog goed. Deken Michel Bekaert had het in zijn

homilie over gisteren, vandaag en morgen, over de seminarietijd van de pastoor, over Melle en Okegem – en over het toekomstperspectief van de Kerk. Natuurlijk wenste hij de pastoor nog vele gezonde en gelukkige jaren in "de beste parochie van uren in 't rond". Je zag monseigneur Fulgens, oud-bisschop van Pietersburg en nu ook in België terug, van in zijn fluweelovertrokken zetel aandachtig luisteren. Pastoor Callebaut leerde hem kennen, toen hij in Zuid-Afrika pater Ben bezocht.

Vóór het slotwoord van de mis dankte dr. Stalpaert, voorzitter van de kerkraad, de pastoor. Hij schetste kort zijn voorgeschiedenis, had het dan vooral over de betekenis van het priesterschap en over leven en werken van de pastoor in Okegem. Hij tipte ook even aan zijn vaak excentrieke kledij ("Dat heb ik toch sterk beperkt, hé?"), kledij waar geen Okegemnaar meer van opkijkt, - al blijkt "de kortste short van uren in 't rond" er voor velen toch wat over.

Een hostieschaal, een kunstboek en een zomers boeket werden dan vanwege de kerk- en de parochieraad en de koorleider aangeboden. Een neefje trok moedig met een roos naar zijn "grote peter".

De pastoor dankte duidelijk ontroerd voor het hele gebeuren. En toen mocht er "nen bonk op gegeve wèrren". De fanfare begeleidde de stoet van aanwezigen van de kerk naar het Buurthuis, waar Luc Van Isterdael en zijn ploeg gevarieerde hapjes hadden klaargemaakt en waar fris- en hoofdigere dranken als bij Felix Timmermans "in beken" vloeiden.
Goed dat "de lange Herman", een Melle-vriend van de pastoor, zijn feestwoordeke bij het begin van de receptie placeerde. Dan kon het publiek nog even stil luisteren. Toen de fanfare uitnodigend ging spelen, zwierden enkele gelegenheidskoppels in de kortste keren vrolijk over de dansvloer. Gezellige babbelgroepjes taterden stillekesaan met bredere gebaren en in meer decibels...

Rond 13 uur dunde het aantal vierders zichtbaar uit. Maar stevige "plakkers" vonden nog een tijdje telkens weer een reden, om toch nóg maar een glaasje achterover te slaan. "Op een feest voor een pastoor "die ze ook goe mag", moet dat kunnen", oreerde een intussen zwaargeladen parochiaan met dubbele tong en met opgestoken vinger.
Vanuit onze lichtbenevelde toestand hebben we hem nog gelijk gegeven ook.

Homilie van deken Michel Bekaert

40 jaar priester....

40 jaar dat de Heer hem steeds blijdschap heeft geschonken. Daarom zongen we bij het begin van deze dankviering: "Heer, laat mij voor uw altaar komen Gij die mijn blijdschap zijt..." Bij jubileren past het dat we naar drie perioden uit het leven van onze pastoor mogen kijken: naar het verleden, naar het heden, maar ook belangrijk naar de toekomst!

1. Het verleden:

Jullie pastoor mocht opgroeien in onze streek... Zijn geboortegrond ligt dicht bij de kapel van de Koekelberg in Denderhoutem. In die omgeving mocht ook Zuster Jeannine, de overste van het klooster van Ninove opgroeien maar ook later pastoor Peter Kiekens uit Outer. Atom... En heel lief dorp dat vele priesters en religieuzen telt. In zijn jeugd sprak men er over Daens en zij hadden daar een zeer dynamische onderpastoor De Wolf. De man die in 1950 de grote zaal Hand in Hand bouwde.
Als jonge man moest hij zijn studies staken en werkte hij jaren in de post te Brussel. Daarna volgde drie jaar Kortrijk... en vervolgens zes jaar seminarie in Gent. Het was toen volle

concilietijd met zijn talloze hoopvolle perspectieven... Jaren van verhitte discussies en fantastische dromen...
Vele jaren werkte de pastoor als kapelaan in Melle, aan de rand van Gent, waar hij de dynamische proost was van de Chirojongens, talloze parochiebonden en de bezieler van de jazzmissen. In zijn dagelijks werk als kapelaan vond hij de vreugde om mensen steeds gelukkiger te maken en die kracht putte hij dagelijks uit zijn intens gebed tot de Heer.

2. Het nu:

20 jaar is hij de joviale pastoor in de beste parochie van uren in 't rond. Dit heb je heel mooi kunnen lezen in het laatste parochieblad. Sedert vele jaren gaat hij hier de kudde voor met de bedoeling dat ze God zouden leren kennen. Jezus zelf heeft dit gedurende drie jaar zelf gedaan.. Hij leefde tussen de mensen en Hij heeft hen steeds gesproken over zijn Hemelse Vader. Jullie pastoor doet het hier met zijn vele gaven (cfr. Eerste lezing bij St.Paulus): hij is een veelbelezen man die 's avonds kan genieten van de "paradijselijke stilte" in de hof van zijn mooie en liefelijke pastorie. Hij koestert aandacht voor de bewegingen en zijn kerk blijft een pareltje van ingetogenheid en biddend samenzijn vooral tijdens de weekendvieringen. In zijn wekelijkse homilie kan hij op een écht poëtische wijze de bijbelse boodschap vertolken voor de mensen van nu.
In die voorbije 20 jaar gebeurden er enorme verschuivingen in de Vlaamse kerk, ook in Okegem. Het aantal kerkgangers daalde spectaculair.. Het religieuze verdween heel sterk uit het dagelijks leven en het straatbeeld... De godsdienstige symbolen zijn op de meeste plaatsen verdwenen... We merken nog zelden een Christusbeeld in de woningen van jonge gezinnen...

Kunstwerk in de kerk: het middenstuk
van de ceder.
links: de kunstenaar, rechts: de pastoor
(foto Herman Van Tricht)

De jubilaris Pastoor Callebout omringd door
Monseigneur Fulgens en pater Ben
(foto Herman Van Tricht)

Momentopname tijdens het maken van het kunstwerk.
In het midden de kunstenaar Bart Jacobs.
(foto Herman Van Tricht)

Inhuldiging van het kunstwerk op 22 juni 2008.
(foto Herman Van Tricht)

3. De toekomst...

Durven we nog kijken naar de toekomst nu we volop in een diepe crisis verblijven. En toch... Jezus bidt voor ons dat we in die wereld zouden blijven leven.
Uw pastoor zal wellicht de laatste pastoor zijn in Okegem. 14 jaar geleden was ik voor de eerste maal in het zuiden van India en voor de kerk in die parochie stond een grote plaat met er op al de namen van de pastoors van die parochie. Het begon in 1840 met steeds namen van Franse missionarissen die er werkten tot in 1968... en toen waren het allemaal namen van Indische pastoors, priesters van ter plaatse.
Mogelijks zullen hier eens buitenlandse missionarissen komen werken om ons te missioneren. Anderzijds hebben we meer dan vroeger in elke parochie enkele gelovige leken nodig die in groep de parochie zullen dragen. In een tof gezin zijn vader en moeder verantwoordelijk om hun gezin uit te bouwen. De koppels die mekaar echt liefhebben, daar zullen hun kinderen diep gelukkig zijn. Daar waar er samen wordt gewerkt in een parochie daar kan een gelovige gemeenschap echt openbloeien. We weten dat in deze tijd nog vele mensen zoeken naar God en dat ze aanvoelen dat God hen zoekt.. cfr. Ingrid Betancourt en Pater Damiaan. Onze parochianen hebben herders nodig die hen begeleiden en helpen zoeken.
Vooral nu moeten we steeds meer bidden tot God dat Hij priesters en religieuzen zou zenden om in onze vele parochies te werken. Dit jubileum van de pastoor moet ons leren hoopvol kijken naar de toekomst...
Graag nog een hartelijke proficiat aan jullie pastoor Alfons Callebaut... Feest vieren hoort thuis in een echte familie, ook en vooral in de beste parochie van uren in 't rond! Daarom mag en moet er vandaag in Okegem feest gevierd worden!

Slotwoord door Herman Stalpaert, voorzitter van de kerkfabriek

Een hele tijd geleden, het moet in 1952 in Lourdes geweest zijn, was er een levenslustige, jonge kerel die daar besefte dat materiële zaken niet de enige waarden in het leven waren. Hij had een stem gehoord die zegde "Kom en volg mij". Hij gaf gehoor aan die stem, niet in roekeloze overmoed of in argeloze naïviteit, maar in het volle bewustzijn dat hij afstand zou doen van heel wat aardse zaken om andere waarden te omarmen.
Een tijd later meldde hij zich aan bij de "Late Roepingen" in Kortrijk. De volgende stap was zich aan te bieden in het Seminarie in Gent voor de opleiding tot het priesterschap.
Het was zeker geen luxeleventje in het Seminarie. Het was een periode waarin lichaam en ziel werden getraind in standvastigheid en volharding in sobere kamertjes, waar het 's winters, o zo koud kon zijn, zoals onze feesteling het zo kleurrijk kon vertellen.
Maar de bloem van edelmoedigheid groeide en op 6 juli 1968 werd Alfons Callebaut tot priester gewijd in de kathedraal te Gent.
Zo kreeg zijn geliefde gezang "Heer, laat mij voor Uw altaar treden" een waarachtige en tegelijk sacramentele betekenis.
Eerwaarde Heer Callebaut werd aangesteld als kapelaan in Melle, waar hij al rap eenieders sympathie genoot.
In 1988 werd hij pastoor te Okegem. Voor ons, parochianen, was hij meteen de incarnatie van de nieuwe stijl van geestelijke: geen in toga voortschrijdende waardigheid, maar een levendige, vriendelijke priester, die voor iedereen toegankelijk was. We wenden ons vlug aan zijn losse hemd en jeansbroek.
Priester zijn betekent herder zijn, de veilige weg tonen aan de gelovigen. Die weg heeft pastoor Callebaut ons twintig jaar lang getoond in zijn talloze homelies. Die homelies waren rijk van inhoud. Of het nu ging over het mysterie van de Heilige

Drievuldigheid, of over de profeten uit het Oud-Testament, of over het leven van Christus, zijn uiteenzettingen getuigden steeds van een grondige analyse, gebaseerd op een degelijke theologische kennis; ze gaven een duiding waardoor ze voor iedereen begrijpelijk waren.
Pastoor Callebaut was een belezen man. Daardoor waren zijn sermoenen ook een bron van cultuur en een filosofie voor zijn toehoorders. Of hij nu sprak over de betekenis van het Christendom voor de westerse beschaving, of over de tegenstelling tussen de oneindigheid van het heelal en de beperktheid van onze menselijke kennis, over de spanning tussen de moed, ja vaak de overmoed van de rede en daar tegenover de onvermijdelijkheid van het mysterie in ons bestaan, steeds werd alles met klaarheid en eenvoud uiteengezet.
Priester zijn betekent de brug vormen tussen God en de mensen. En die brug was onze pastoor zeker, vooral voor onze bejaarden en zieken. Ze keken er zo naar uit wanneer de pastoor de "hoogdag" ging brengen en achteraf waren ze gelukkig met zijn troostende woorden.
Priester zijn betekent ook de sacramenten toedienen. Dat deed pastoor Callebaut met eerbied en toewijding, o.a. in de eucharistievieringen en dopen, waarvoor men vaak, zelfs van ver buiten Okegem, naar hier kwam.
Dat hiervoor een goed verzorgd kerkgebouw belangrijk is, daarvan was onze pastoor overtuigd en daarvoor heeft hij zich onvermoeibaar ingezet. U kunt allen merken hoe mooi ons kerkje geschilderd is, dat het eerder summiere kubusvormige tabernakel vervangen is door het vroegere basiliekvormige, nadat dit laatste een grondige opknapbeurt gekregen had. Door de inzet van onze pastoor werd deze kleine kerk een stemmige plaats van bezinning en gebed, waar het goed is, als ware het maar even, te vertoeven. Ze is overigens overdag altijd open.
Het zou te veel tijd vergen om alles op de sommen waarvoor onze pastoor zich heeft ingezet in de loop van de voorbije

twintig jaar. Voor dat alles bedanken we U mijnheer Pastoor. We zijn blij dat U nog steeds bij ons zijt, ook al hebt U de normale pensioenleeftijd reeds lang overschreden.
We hopen dat U hier nog vele jaren uw ambt kunt uitoefenen. Ik wil dan ook sluiten met de wens die ik hier tien jaar geleden gedaan heb: "mocht de pastoor met de witte sjaal nog lang een lichtbaken blijven voor zijn parochianen.
Ad multos annos

LIBANONCEDER WORDT KUNSTWERK IN OKEGEM

door Jozef Van der Speeten

Okegem kreeg op 22 juni 2008 een deel van zijn erfgoed terug. Nadat de Libanonceder in 2001 diende gerooid te worden in de voortuin van de pastorie, zijn vele jaren later kunstwerken gemaakt uit de stam. Ze werden geplaatst in de voortuin van de plaatselijke school en in de parochiekerk.

De inhuldiging van de kunstwerken werd met veel luister en grote belangstelling gevierd op zondag 22 juni 2008 met een academische zitting in de kerk. Aan pastoor Callebaut werd gevraagd de sprekers in te leiden wat hij met heel veel enthousiasme deed. Antoine Callebaut, schepen van cultuur, kwam als eerste aan de beurt. Uit zijn inleidend woord citeren we enkele markante zinnen.
"Dank zij de getalenteerde en gedreven kunstenaar Bart Jacobs, een alerte dorpsgemeenschap en de kunstminnende dorpsschool, die haar beroemde eregast terug in haar midden wou,

gesteund door het Ninoofs Stadsbestuur, de diensten cultuur, openbare werken en het stadsmagazijn, door alle voornoemde instanties werd samengewerkt in een vijftal coördinatievergaderingen"

Hij zei verder dat Okegem vandaag mag trots zijn op zijn ceder, die door de vaardige kunstenaarshanden van Bart Jacobs een metamorfose onderging en het dorpsgezicht verrijkt. Vervolgens kwam Wim Beeckman, directeur van de Vrije Basisschool, aan de beurt. Hij zei o.m. fier te zijn en blij het kunstwerk als creatieve wegwijzer in de voortuin van de school te hebben. De houtsculptuur geeft aan de school een heel bijzondere dimensie.Ze is als een musisch symbool van het schoollogo, een groene boom gevormd door de woorden "een toffe school".

Dat vertaalt het christelijke opvoedingsproject van het onderwijs in de dorpsschool. Hij gaf vervolgens in verheven taal een toelichting van de mooie symboliek van wortels, stam, takken en bladeren. Hij besluit zijn redevoering met volgende treffende zin. Het is fascinerend dat dode materie, een afgeknakte boom, terug levende materie wordt. Gebroken hout, schijnbaar in verloren positie, is doorgegroeid tot een bron van inspiratie, Het krijgt opnieuw zin.

Daarna volgde een muzikaal intermezzo, dat verzorgd werd door Eerwaarde Moeder Jeaninne van de Zusters der Heilige Harten van Ninove. Intussen keken de aanwezigen met veel aandacht naar de projectie van beelden die de kunstenaar nam van het werk aan de ceder. Zeer tot onze spijt kwam de kunstenaar zelf niet aan het woord.

Tot slot van deze feestzitting las stadsdichter Willy Verhegghe een gedicht voor dat hij schreef voor deze plechtigheid.

LEEF CEDER, LEEF
Koning van de bomen, zo wordt hij
in Libanon genoemd, sterk en geurend,
ooit hout voor de tempel van Salomo,
met olie die de farao's begeleidde naar
het eeuwenoude rijk der piramides.
Hier, in Okegem blijven vergeelde foto's
en de vele gekleurde verhalen over:
hoe hij 's winters met een jas van sneeuw
de kou trotseerde en bij zwoele zomers
schaduw bood aan mus en tortelduif.
In de kerk wordt zijn rust bewaard
- geen wind die nog in zijn naalden zingt -
maar de school schenkt hem een plaats om
met zijn houten oor stil naar het gejoel
van spelende kinderen te luisteren.

Aansluitend bij het academisch gedeelte volgde dan de inhuldiging van het kunstwerk in de voortuin van de school. De beeldengroep, die een paar dagen voordien was geplaatst, was overdekt met doeken die de schoolkinderen prachtig beschilderd hadden. De schepen van cultuur, de directeur van de school en enkele schoolkinderen mochten dan het doek neerlaten zodat de beelden te voorschijn kwamen. Dit moment werd prachtig ondersteund door een vrolijk deuntje van de Okegemse fanfare. Iedereen kon nu met volle teugen genieten van het kunstwerk.
Het herleidt de stam tot zijn knoestige, ontschorste essentie. Hij is dooraderd met sporen van gutsen, zagen en schijven en draagt het patina van brandplekken en natuurlijk vernis. Rechts staat de gehavende onderstam met zichtbare kwetsuren die getuigen van een rijk verleden. Links staat de energieke bovenstam met afgeknotte takken die verwijzen naar de toekomst. In de kerk staat de middenstam met de wonde

waaraan de boom bezweken is. De omgeving van het beeldhouwwerk is prachtig aangelegd en het gedicht staat gebeiteld in de steen.

De inhuldiging werd besloten met een receptie, die geschonken werd door de Cultuurraad. Laat ons hopen dat het schoolpleintje opnieuw een ontmoetingsplaats wordt waardoor dit project veel meer betekent dan een beeld voor het plein.

VAN BOOM TOT KUNSTWERK - EEN OVERZICHT

Vooraf verwijzen we naar een artikel dat verscheen in Mededelingen van Heemkring Okegem in 2001 p. 109-110. Hierin meldden we dat in maart 2001 alle takken van de ceder werden afgezaagd en dat de stam met enkele stompen overeind bleef. Marie-Paule De Leeuw, ex-schepen, hield een interpellatie op de gemeenteraad van 28 maart 2001. Ze vroeg uitdrukkelijk dat met de stam de nodige initiatieven zouden genomen worden om hem als herinnering te bewaren. Ze eiste dat de stam onder welke vorm ook in Okegem moet teruggeplaatst worden.
De Libanonceder werd dan in de loop van 2001 gekapt op voorwaarde dat deze gesculpteerd wordt en opnieuw in het centrum van Okegem wordt geplaatst. De stam werd voorlopig geborgen op het domein van houthandel De Roose. Met de Academie Beeldende Kunsten werd vervolgens nagegaan of dat project door hen kon worden uitgevoerd maar dat idee werd afgevoerd wegens noodzakelijke complexe aanpak en kosten. Het Schepencollege gaf daarna de zaak in handen van de Dienst Cultuur, Afdeling Patrimonium. Diensthoofd An De Bruyne stuurde op 24 september 2001 een brief naar de directie van de Hogeschool Sint-Lukas waarin ze vraagt of de leerlingen niet geïnteresseerd zijn om van de stronk een kunstwerk te maken. De directie gaf geen antwoord op deze vraag zodat het stil bleef rond de ceder, die rustig op het domein De Roose bleef liggen. In de loop van 2006 bracht de Kunstenraad, een

afdeling van de Cultuurraad, wat licht in de duisternis. In deze raad werd het werk en de werkwijze van enkele beeldhouwers gespecialiseerd in hout, besproken en werd hun advies doorgegeven aan het Schepencollege. Het College en de Kunstenraad waren voorstander om het sculpteren van de ceder als opdracht te geven aan een kunstenaar. Werken in opdracht zorgt immers voor meer betrokkenheid tussen opdrachtgever, publiek en kunstenaar dan het uitschrijven van een wedstrijd. Het bestuur was van oordeel dat de bevolking van Okegem in dit project moet betrokken worden en wou de ziel en betekenis van de oude ceder in de sculptuur behouden. Hierom was het belangrijk dat de kunstenaar samen met de inwoners en vooral de omwonenden aan het project "De Libanonceder" werkte. De kunstenaar behoudt hierbij zijn creatieve vrijheid maar zal op basis van gesprekken met inwoners over de betekenis van de boom een ontwerp maken en uitvoeren.

Het Schepencollege wou een kunstenaar aanduiden om deze opdracht uit te voeren. Het voorzag 6000 euro voor de creatieve prestatie en het kappen en bewerken van het kunstwerk. Daarnaast werd maximaal 5000 euro uitgetrokken voor de logistieke onderneming van het project als plaatsing, transport en vergoeding voor het gebruik van de externe werkplaats.

De gemeenteraad verleende in de zitting van 21 september 2006 zijn goedkeuring aan het nieuwe project Libanonceder en stemde toe dat het Schepencollege de opdracht zou gunnen via een onderhandelingsprocedure zonder een voorafgaande bekendmaking.

In de zitting van het Schepencollege van 26 oktober 2006 werd beslist de volgende drie kunstenaars aan te schrijven: Robin Uzeel (Diksmuide), Bart Jacobs (Gooik) en Willem Vermandere (Steenkerke). Ze werden gevraagd een projectvoorstel in te dienen. Vanaf dan kwam er dus schot in de zaak. Want in de zitting van het Schepencollege van 21 december 2006 werd

kunstenaar Bart Jacobs gekozen voor de uitvoering van het project. Die beslissing werd genomen in samenspraak met de Kunstenraad.

In het voorjaar van 2007 werd de Libanonceder overgebracht naar een grote loods in Gooik. Het atelier van de kunstenaar was te klein om de boom die ± 10 m lang was op te bergen. Vooraleer echter aan het kunstwerk te beginnen werd op 30 april 2007 een vergadering belegd te Okegem door de Dienst Cultuur en de kunstenaar. Deze kwam luisteren naar de verhalen over de boom die als inspiratie konden dienen voor zijn werk. Hij lichtte ook toe hoe hij de Libanonceder zou aanpakken en verklapte wat zijn ideeën waren over het tweede leven van de ceder als kunstwerk. Op die vergadering waren slechts een tiental geïnteresseerde Okegemnaars aanwezig. Die brachten ook in de loop van 2007 een paar bezoeken aan het atelier van de kunstenaar en konden zo vaststellen wat er met de ceder gebeurde.

Nadat de boom in drie delen gezaagd was werden deze overgebracht naar het werkatelier van de kunstenaar waar hij beter voor de verdere afwerking kon zorgen.
In de zomer van 2007 meldde de kunstenaar aan het Schepencollege dat zijn werk klaar was en dat er uitgekeken moest worden naar een goede locatie in Okegem waar het kunstwerk kon geplaatst worden.

Op 8 september vond een eerste ontmoeting en overleg plaats in het voormalige klooster van Okegem, heden vergaderruimte van de school. Ninove was vertegenwoordigd door Mevr. Katrien Carael, cultuurfunctionaris, de technische dienst en de dienst openbare werken en voor Okegem waren enkele personen, vertegenwoordigers van de lokale bevolking, aanwezig. De kunstenaar zelf kon ook zijn zeg doen. De directeur stelde in de vergadering voor het kunstwerk op te stellen in de voortuin van het klooster, rechtover het portaal van de parochiekerk.

Oorspronkelijk dacht men het kunstwerk te plaatsen op het pleintje aan de pastorij, vlakbij zijn oude wortels. Maar de aanwezigen op de vergadering waren tegen die locatie. Er werd beslist dat de directeur een brief zou opstellen voor het Schepencollege waarin hij met de nodige argumenten de locatie in de voortuin zou verdedigen. We citeren een paar paragrafen uit deze brief.
"De Libanonceder, nu herboren als kunstwerk, is één van de schaarse historische littekens voor de lokale gemeenschap. Deze moet herinnerd worden als een symbool van ontmoeting. Het is logisch het kunstwerk een plaats te geven waar mensen elkaar treffen en ontmoeten. Is er nog een betere plaats in Okegem dan hogervermelde waar mensen elkaar treffen in of aan de kerk. Is er nog een plaats waar jong en oud mekaar intensiever ontmoeten dan in of rond de school. Het kunstwerk valt onvermijdelijk op als je als voetganger, fietser of autobestuurder de dorpskom van Okegem doorkruist. Er is op die plaats een hogere sociale controle ter bescherming van het kunstwerk tegen vandalisme". Eind januari 2008 meldde de cultuurfunctionaris dat het Schepencollege akkoord ging met de locatie van het kunstwerk in de voortuin van de school.

De technische werd belast met de studie van de verankering en het stadsmagazijn met de plaatsing van het kunstwerk. Er restte dus nog alleen de inhuldiging van het kunstwerk te bespreken. Dit gebeurde op de vergaderingen van 18 februari en 7 april 2008. Daar werd beslist dat de inhuldiging zou plaatsvinden op zondag 22 juni 2008, voorafgaand aan het schoolfeest. Er werd ook een programma opgesteld dat aan de goedkeuring van het Schepencollege werd voorgelegd. De toestemming gebeurde in de zitting van het Schepencollege op 27 mei 2008.

We willen het verder nog even hebben over de kunstenaar en zijn werk. Bart Jacobs is geboren te Ninove 1968. Hij

voltooide zijn humaniora aan de kunstacademie van het Sint-Lukas instituut te Brussel. Daar behaalde hij ook zijn lerarendiploma aan de hogere leergangen. Momenteel doceert hij beeldhouwkunst aan de academies van Dendermonde en Liedekerke (Ninove). Hij woont en werkt in Gooik. Als jong beeldhouwer won hij reeds een aantal prijzen en voerde hij een aantal openbare opdrachten uit. Er is tevens werk van hem aanwezig in tal van privé-collecties.
Tot slot laten we de kunstenaar zelf aan het woord, die het heeft over het "project Libanonceder".

Over het project...

Voor Okegem heb ik in eerste instantie een verkenningsronde georganiseerd, een manier om contact te leggen met de dorpsbewoners en verhalen los te weken over hun "Libanonceder". Uit deze ontmoetingen zag ik dan een definitieve, al dan niet abstracte verschijningsvorm groeien vanuit de ideeën deels mede aangebracht door dorpsbewoners en omgeving. Gedurende het creatieproces werden er verscheidene georganiseerde bezoeken gebracht aan het atelier waar het werk vervaardigd werd. Zo kregen de geïnteresseerden een grotere kijk op werkruimte en leefwereld van de kunstenaar.
Aangezien we vertrokken van een concreet gegeven, zijnde de gevelde Linanonceder, en er een zekere interactie beoogd werd met de dorpsbewoners, actiever dan het louter aanschouwen van een neergepoot kunstwerk, hechtte ik persoonlijk evenveel belang aan de voorbereiding als de uiteindelijke realisatie.
Mijn werkwijze is 'organisch' van aard, d.w.z. al werkende groeit het beeld met de nodige ruimte om aan te passen, zoals een levend organisme. Zo had ik bij aanvang eerder een sferisch beeld in mijn hoofd, dat ik trachtte te benaderen in mijn verkennende tekeningen op hout en papier. In deze fase was de inbreng van mensen en omgeving mede bepalend.

Voor Okegem was het mijn ambitie om van de dode ceder opnieuw een figuurlijk 'levend' ankerpunt te maken in het dorp. Gezien de slechte staat van de stam, was ik genoodzaakt om de 'wonde" er tussenuit te zagen. Zo is het idee ontstaan om drie afzonderlijke beeldelementen te ontwikkelen: op het schoolplein rechts, de massieve gehavende onderstam met zijn zichtbare kwetsuren die getuigen van zijn rijk verleden. Links, de energieke jeugdige bovenstam met zijn dynamische groei van takken die verwijzen naar de toekomst. In de kerk, de gekwetste middenstam met zijn wonde waaraan deze dorpsreus is bezweken.

De oude ceder, die ooit de dorpskern als een totem domineerde, zal opnieuw een herkenningspunt worden in het dorp. Hij zal 'zonder anekdotiek' de verhalen van verleden, heden en toekomst in zich dragen. Ik heb er een beeldengroep van willen maken die een symbiose vormt tussen mens en natuur, die door haar organische vormgeving, door haar zachte en warme cederstructuur uitnodigend overkomt. Het is mijn doel om de energie van natuurprocessen en menskrachten, hun groeikracht en vergankelijkheid als organismen in een veel groter universum, te visualiseren. Het is tevens mijn bescheiden poging om een 'verschijningsvorm' te realiseren die de complexe wereld tracht te vatten als een onvoltooid proces van groei en beweging.

Bronnen:

- Register der beraadslagingen van het Schepencollege en Gemeenteraad
- Verslagen van de bijeenkomsten in Okegem (opgesteld door Mevr. Katrien Carael)
- Persmap. Inhuldiging kunstwerk Libanonceder. (samengesteld door Mevr. Sofie Beeckman van de Dienst Cultuur).

Wijziging in de bestuursploeg

Wie wil oud worden moet regelmatig eens verjaren. Men wordt het gewoon, men staat er niet bij stil, dat men ouder wordt, dat de bestuursleden van een vereniging ouder worden. Tot het ogenblik dat iemand moet afhaken om gezondheidsredenen. Nog wel willen maar het echt niet meer kunnen. Dat is pijnlijk. Zo moesten we Suzanne Van der Speeten onlangs laten gaan en hebben we haar ontslag aanvaard...

Suzanne was sinds maart 1988 onze penningmeester en ze hield dit vol tot haar 88ste levensjaar in 2008. Ze zorgde voor de gezondheid van onze financiën en ze deed dat schitterend. Ze trok zelfs op stap om gulle sponsors te zoeken die onze werking wilden steunen en ondersteunen. In de 20 jaar dat ze de taak op zich nam hebben we ons nooit zorgen hoeven te maken over het beheer van onze schaarse middelen. Ze deed dat minutieus en zuinig. En ieder jaar kwamen de rekeningen met bewijsstukken op tafel!

De laatste tijd ging het echt niet meer. Op zes maanden tijd kwam Suzanne twee keer voor weken in het ziekenhuis terecht. Uiteindelijk koos ze voor het rusthuis te Liedekerke. Toen ze de "boeken" overhandigde zei ze: "Mocht er bij het narekenen iets tekort zijn moet je dat zeker zeggen, ik zal bijpassen". Er was niets tekort, integendeel. Maar die eerlijkheid en rechtvaardigheid tekenen en sieren haar. Zo beheerde ze onze kas.

Noodgedwongen heeft ze moeten opgeven omdat het lichaam niet meer mee wil. Haar geest is echter nog alert en ze blijft bekommerd om het welzijn van onze vereniging. Ze nam nog deel aan de verkiezing van haar opvolger en dat werd na een stemming André Segers. De rest van het bestuur werd bevestigd in zijn taak en opdracht.

De bestuursploeg verliest in Suzanne een bijzonder goede medewerker. Bedankt Suzanne voor je inzet, steun en enthousiasme gedurende die 20 jaar!

INHOUD

Oorlogsherinneringen 49
door Astrid Ancaer

Dubbel jubileum pastoor Alfons Callebaut 57
door Chris Van der Perre

Homilie van deken Michel Bekaert 59

Slotwoord door Herman Stalpaert, voorzitter van de kerkfabriek 66

Libanonceder wordt kunstwerk in Okegem 68
door Jozef Van der Speeten

Wijziging in de bestuursploeg . . . . . kaft